

CATALUNYA ANTIFEIXISTA

COMISSIÓ DE DEFENSA

Portantveu de la Divisió
F. Macià-Lluís Companys

Any I Alcanyís, 23 Gener de 1937 Núm. 2

EDITORIAL

Els que estimen la pàtria, els que la desconeixen i els que en viuen

Ja fa sis mesos que estem en guerra. Si podéssim oblidar els que, en defensa de la Llibertat i de la Justícia, han caigut per a no aixecar-se més, fariem una afirmació que a primera vista semblaria un xic arriscada: aquesta guerra era necessària i serà per a nosaltres de molt bon resultat.

Aquesta guerra s'hauria pogut evitar. I s'hauria pogut evitar, per tant, el crim, la vilesa, la sang vessada, el dolor de les mares que s'han quedat sense fill. Aquesta guerra s'hauria pogut evitar si els ductors de la República no haguessin tingut tantes febleses, tantes toleràncies envers els enemics de la República; si no els haguessin deixat en llocs de greu responsabilitat; si haguessin sabut higienitzar un xic l'exèrcit, la burocràcia i la magistratura. I si haguessin sabut foragitar d'una vegada per a sempre aquest terrible enemic de la civilització que és l'església Romana, antítesi i negació del Crist.

Aquesta, però, no és l'hora de les censures: aquesta és l'hora de lluitar i de vèncer. Aquesta és l'hora, sobre tot, de fer-se el propòsit ferm de vèncer. Sense aquest ferm propòsit, sense aquesta fe, valdria més no lluitar.

La guerra ens haurà ensenyat moltes coses. Sobre tot a tenir un clar concepte de pàtria. La pàtria no és, precisament, una certa extensió territorial: la pàtria són les idees i els sentiments dels homes que poblen l'extensió territorial: que amb les seves idees i els seus sentiments hi donen fesomia espiritual. Avui l'Espanya ocupada pels facciosos no és Espanya, com no seria Catalunya una Catalunya sota l'hegemonia de Cambó o de la Patronal.

En aquesta lluita hi ha els que veritablement estimen la pàtria; els que la volen rica i plena, generosa i oberta, amb biblioteques i escoles.

Hi ha també els que la desconeixen, els que, més o menys inconscientment, en tenen un fals concepte, un concepte mesquí, de míting, de baixa política de cassinet, de festa major.

I els que viuen de la pàtria, a costelles de la pàtria, professionals del patriotisme més innoble.

Milicians, soldats de Catalunya, cavallers de la Llibertat: volgheu ésser dels primers. Accepteu tots els sacrificis, rebutgeu totes les vanitats, no convertiu la guerra en un sàinet. Sigueu dignes de la guerra per a ésser demà dignes de la pau.

Uns mots del Tinent Coronel Pérez Salas, Cap de la Divisió Macià-Companys

L'aparició de «CATALUNYA ANTIFEIXISTA» és una nova etapa que marca el camí ascensional de la nostra Columna i denota l'alt valor espiritual d'ella, parió de la seva eficiència bèl·lica.

Considero l'existència d'aquesta publicació, com un excel·lent auxiliar i àdhuc col·laborador, del comandament militar, perquè el company Capdevila, creador i mantenidor del nostre portantveu, sabrà fer sempre que sigui la veu de la Columna i per a la Columna.

No vull cloure aquestes línies sense uns mots per als components de la Columna. Estic content de vosaltres. Però la guerra exigeix més sacrificis cada dia, que vosaltres sabreu lograr. A mi em trobareu sempre on calgui. Vosaltres, manteniu la disciplina per sobre de tot.

Penseu que hem de guanyar la guerra, però a més hem de venjar els nostres morts volguts, als quals aprofito aquesta ocasió per a retre-los-hi l'homenatge que mereixen!

PEREZ SALAS

Resum de la quinzena al sector Jornades de calma en la guerra

Els primers quinze dies de gener acusen una calma gairebé absoluta a tot el sector Extrem Sud-Ebre aragonés, en el que hi opera la nostra Divisió «Macià-Companys». Les nostres armes entraren en activitat, en una activitat accentuada, podríem dir-ne, als primers dies en que fou pres als facciosos un parapet malgrat la resistència posada per aquells en la seva defensa. En els restants es dedicaren a la consolidació i fortificació de les posicions.

Durant el curs de les darreres accions les baixes causades als feixistes han estat nombrosíssimes trobant-se algun que altre cadàver alemany, italià, portugués i morenc, com a demostració —perquè no?— de la no intervenció d'aquestes potències estrangeres en la guerra desfermada sobre el sòl ibèric.

Ha estat la nota destacada el pas als nostres rengles de soldats de l'ex-exèrcit espanyol, que el feix els forçava a romandre al seu costat. Les relacions dels evadits han estat sempre interessantíssimes.

Per últim assenyalem el significatiu cas palesat en l'harmonia imperant entre els rebels. Ells amb ells s'escómeteren a trets, en plena nit i prop de les línies de foc, durant dues hores llargues. Algú es cregué que havia estat per efectes d'una visió; però hom està convençut que degué intervenir-hi l'excés d'alcohol.

Als altres fronts

Segueix essent el punt viu de la guerra antifeixista, accentuat aquests darrers quinze dies, la defensa heròica i gloriosa que fan de Madrid les forces que allí es troben. Els embats facciosos, amb tots els «voluntaris» adquirits a les seves germanes de fora i amb tot l'armament del mateix origen,

s'ha establert a les muralles increbantables que han format catalans, bascos, valencians i, molt remarcadament, la Brigada Internacional. Madrid, com s'ha dit ja, ha d'ésser la tomba del feixisme!

A Aragó, sobre Terol, és on s'ha pressionat amb intensitat i

on les tropes dels facciosos han abandonat aquells passant-se als lleials. El resultat de les forces que operen damunt d'aquesta ciutat han sabut estrényer el cercle fins al màxim.

Als altres fronts i sectors poca variació. Però la situació de l'exèrcit republicà ha millorat i ha refet posicions, agafant-los-hi pobles d'una situació estratègica indiscutible. Amb tot, han estat, també, jornades de relativa calma que ens han resultat favorables.

La missió de les milícies

El meu debut en les planes de *Catalunya Antifeixista* vull dedicar-lo, precisament, a tractar d'assumptes de caràcter militar: de guerra, més ben dit. Per a fer aixó, per a poder fer aixó, cal dir que he viscut la guerra amb totes les amargures que la lluita porta en sí. Quatre anys de lluita sense repós en terres tropicals i també quatre anys de sofriments que resignadament els vaig suportar perquè era «voluntari». No em podia queixar del clima ni tampoc del règim de disciplina que allavors hi havia establert en les províncies tagales de l'arxipièleg magallànic.

La disciplina era l'element bàsic en que es recolzava l'exèrcit regular d'aquelles illes. El Codi de Justícia militar hom el sabia de memòria. Gairebé a cada article pena de mort.

En aquella situació, més angoixosa que satisfactòria, puix que la major part de les províncies eren sublevades per no voler resistir més el jou que els imposava la tirania que exercien les comunitats religioses, si no haguessim tingut disciplina de ferro i obediència cega al comandament, tot l'exèrcit regular que constituïa la salvaguarda de l'element civil de la metròpoli i estranger, hauríem sucumbit estrepitosament i qui sap les conseqüències que, motivades per la

nostra indisciplina, hagueren reportat.

Els milicians, i que consti que al·ludeixo els de totes les columnes, no els han ensenyat mai ço que resol la disciplina d'un exèrcit regular, consignada en el Codi de Justícia militar. Els milicians, però, que són voluntaris i que abans d'allistar-se a les rengleres de les columnes antifeixistes ja sabien a priori que s'havien imposat una obligació per a combatre el feixisme, tenen el deure ineludible de mantenir una estreta disciplina com també l'obligació d'ésser obedients al comandament.

Hom sap que l'exèrcit regular és una institució armada de caràcter obligatori. L'actual exèrcit que avui compona els nostres fronts de guerra és l'únic exèrcit que la pot vèncer: perquè és un exèrcit «voluntari».

Però per a que sigui veritablement «voluntari» cal voluntat veritable.

Sortosament, estic segur que la voluntat no mancarà a cap dels lluitadors de la divisió que acabdilla el tinent coronel Jesús Pérez Salas.

NARCIS LLOVERAS

Corresponsal de *L'Autonomista* de Girona

Milicià: quan hagi llegit aquest full, passa'l al teu company.

L'INFANT I LA GUERRA

Un festival al Teatre Alcanyiç

Colofó de l'acte simpàtiquíssim celebrat per la tarda del dia 7, dijous, al Teatre Alcanyiç, en que, conjuntament amb Ajut Catalá, Dones de la Reraguarda, Socors Roig Internacional i la Comissaria de Premsa de la Divisió, eren repartides nombrosíssimes joguines entre els infants madrilenys refugiats a aquesta ciutat i els fills de la mateixa amb la gatzara suposada dels vailets en qüestió, al vespre s'efectuava un festival al mateix saló. El propulsor i organitzador de la festa, dedicada igualment a la mainada i a benefici dels Hospitals de Sang, n'era el Comissari Lluís Capdevila, ben secundat per Ajut Catalá i amb la desinteressada col·laboració dels artistes arribats de Barcelona per prendre-hi part.

Curulla la típica sala de bons lluitadors de la causa i veïns, frisosos de sentir la veu dels seus germans de pàtria, s'inicià l'acte amb una cinta cedida gentilmente pel Comité explotador de les sales d'espectacles locals. Acabada aquesta, comensà el concert a càrrec del baríton Villalba, que amb timbrada veu interpretà diverses cançons de conegudíssimes sarsueles. Seguí el rapsoda Joaquim Torrents, amb «La filla del Carmesí», fragment ple de vitalitat que captivà l'auditori com abans havia lograt el baríton. Després el tenor Antoni Biarnés obtingué un bell èxit en la seva actuació, acabant-se la primera part amb les excel·lents notes de la triple Josefina Bugatto. En l'entreacte actuà la banda de la Divisió.

A la segona part altra volta els cantants més amunt anotats tornaven a fer les delícies del públic amb belles cançons entre les quals sobressortí «L'Emigrant», sentimentament expressada pel tenor Biarnés, que a l'ensems efectuava uns duos magnífics amb el baríton Villalba i la triple Josefina Bugatto. Tancà la gaia festa els

diversos himnes proletaris i el de Catalunya, executats per la banda i corejats pels artistes que actuaren sense cap mena d'interés i encara posada la seva ambició en delectar els soldats de l'exèrcit popular. Cal dir, també, que els al·ludits artistes havien despès una forta quantitat en robes i joguines per a ésser repartides al front, com ha estat efectuat.

Aquest festival, inicial d'una sèrie que hom pensa realitzar al seu temps, va ésser ben rebut pels que hi assistiren. I aquest és el premi millor que podien desitjar els seus organitzadors, puix que quedava confirmada llur creença de que la guerra no ens ha de fer descurar els infants. Per a ells es fa, i d'ells s'ha d'esperar sorgeixi una humanitat més perfecta.

Regraciament

Ens plau fer constar en aquestes pàgines el regraciament més sincer al Comité Antifeixista de la localitat per la seva gentilesa en cedir el saló Teatre Alcanyiç a aquesta Comissaria de Premsa, com igualment el film «El modo de amar» i l'actuació desinteressada del personal del local pel festival del passat dia 7 del present mes. A tots ells, moltes gràcies.

Cor d'Infant

Ens havem deturat, fent una pausa en la ruta, en un poblet. Les cases són velles, rónegues, d'un tint uniforme color de fang. En una placeta, la plaça del poble, hi ha uns arbres de branques negres i despullades. Uns infants gairebé despullats que juguen. No juguen amb joguines cares i boniques com els infants rics: juguen amb el fang.

Allunyat dels petits companys un noieta de cara pàl·lida i seriosa

s'havia distret refurgant en el fang del carrer.

Quan jo, en curiositat, estava més distret contemplant les manobres dels simpàtics *mañicos*, el noieta llença una exclamació de joia, s'aixeca, i, cridant, ve vers nosaltres per a mostrar-nos una pesseta que acaba de trobar.

Els altres infants, en veure de que es tracta, li pregunten amb una espurna d'inconscient enveja:

—Que en farás?

I el noieta, amb una mirada en la qual hi ha enyorament i hi ha tristesa, respon: Aquesta pesseta servirà per a comprar tabac.

Jo, adolorit, l'he sermonejat.

—Mal gastada, petit. Els infants no han de fumar.

Llavors aquell noieta, decidit, mirant-me cara a cara, digué:

—Es que el tabac no el vull pas per a mi. El tabac el vull per al meu pare, que és al front lluitant contra els feixisme. Que content estaré en veure que em recordo d'ell!

No us vull enganyar: m'he enrojolat en oir les paraules d'aquest petit, tan emocionants i belles.

JAUME TORRES

CAMARADA

La facilitat en que es comença, determina la impremeditació. Un fet qualsevol, fixa l'inici d'una acció. Quants atrets per un crit, un gest o un espetec més o menys sorollós i llampant, es posen en marxa, han de pensar, però, que a l'igual que el crit, el gest o el soroll, els manca la perllongació. Si sempre es cridés, es gesticulés o es fes soroll, la vida seria impossible per a l'ésser normal.

Adés la riuada passa. Precisa obrar per convenciment, jamai per l'empenta rebuda per una acció aliena a la voluntat pròpia, que esvait el crit, el gest o l'espetec, desapareix l'encís, la força impulsiva i hom queda tan mal parat que de fàstic els demés tomben la cara.

Obrer per propi impuls, implica continuïtat, renúncia a tota benestança car el goig més intens per a la íntima satisfacció, és el romandre en la brega on hom s'hi troba per convenciment no per l'embranchada de les circumstàncies.

Ni joves, ni vells, aquest dret és dret propi. És dignitat personal, amb braó sentida pels joves

que l'estúpida irreflexió no té escusa amb la desacreditada experiència dels vells.

Així, altiva la pensa i el cor abrandat pel sà convenciment, es troba al seu lloc el meu camarada, somrient a l'adversitat i les pupil·les radiants de la seva fe continguda.

C. ZANNI

He volgut, també, recordar el fet, per a remarcar que l'actuació, supera sempre les insídies dels que ens volen mal, si més no, per enveja. Per aixó cal sempre, que el vostre comportament, satisfactori com mai, l'accentueu. Quan aneu a altres sectors, o companys d'aquells en vinguin al nostre, refineu-lo, el comportament. Cal que sempre, quan passi un de vosaltres, tothom digui amb elogi: «¡Es de la Columna Maciá-Companys!»

JOAN MOLES

Comissari Civil

MILÍCIES ANTIFEIXISTES DEL FRONT D'ARAGÓ

Pel seu interès moral i altament beneficiós a la causa del poble, ens plau reproduir aquesta nota

«DIVISIO MACIA COMPAYS.—QUARTER GENERAL.—S'ha rebut a aquesta Caserna la lletra tot seguit anotada:

Vilanova i la Geltrú, 21 Gener de 1937.

Milicians del front d'Alcanyis. Salut.

Sóm nens i nenes de l'Escola Graduada Epicuro d'aquesta ciutat i us enviem una abraçada i molts petons, perque esteu defensant la vida, el progrés i la Llibertat nostra, dels pares d'Espanya i del món sencer. I us prometem que nosaltres serem dignes fills, germans vostres, i sense vacil·lacions conservarem i ampliarem l'obra de justícia, amor i progrés que construïu amb la vostra sang. Us volem molt, perque sou bons i valents i us diem: Salut! — Pels 350 nens i nenes d'aquesta escola: diverses signatures.»

El que es publica en la general d'avui per a coneixement i satisfacció de tots els milicians, que haurá de servir-los d'estímul l'alt concepte que d'ells n'han format aquesta mainada.

¡Per ells, que són el demá! ¡Per la Pátria i per la Llibertat! ¡¡VISCAL LA REPUBLICA!!

SOM AL NOSTRE LLOC

Recordo que a la primeria d'ésser aquí dalt, un diari de Barcelona, publicá uns mots referents a la nostra Columna, els quals, el redactor hiperclorídric que els va «crear», deia, — molts ho recordareu també, — «que la Columna Maciá-Companys, havia vingut a estíuejar, a menjar bé i a res més».

Un bon amic i company meu, i vostre, s'indigná de tal faisó en llegir-ho, que volia que jo em dirigís al diari en qüestió, exigint una rectificació. Jo, que acusava com el qui més la injustícia que es cometia amb nosaltres, vaig fer-li comprendre que la rectificació l'havíem de fer tots, amb

l'exteriorització del nostre comportament, car aquell diari era dels que mai havien rectificat, ni quan publicava insídies, amb les quals, per altra banda, se'n nodreix quasi exclusivament.

I en efecte. Poc després la nostra Columna començá a actuar — com ha actuat! — A tot el front d'Aragó és coneguda la Columna «Maciá-Companys», i quan es parla d'ella, es fa amb elogi. Si avui recordo la injustícia comesa per aquell diari, — que no ha rectificat, ni rectificará; és el seu sistema! —, és perque sápiguen que si bé sabem perdonar les males intencions dels altres, no per aixó les oblidem.

JOGUINES

Ultra les joguines repartides als infants madrilenys i als alcanyinosos, dies enre a, aquesta Comissaria de Premsa s'ha preocupat fer-ne arribar als infants d'Utrilles, Segura de Bños i a altres menuts de pobles del voltant. Els bonics presents eren rebuts amb una joia ben sincera pels petits, que saltaven entusiasmat al redós del pilot on s'amuntegaven aquests.

Ajut Catalá, l'entitat que tant labora per la causa de l'antifeixisme, el Socors Roig Internacional, les Dones de la rera guarda i del peculi particular dels actors del barceloní Teatre Nou, han vigut aquestes joguines a Alcanyis, que han estat l'alegria de la població menuda. Els que estimem els infants, i per la causa del poble, cal agrair-los la seva obra i felicitar-los!

El Butlleí d'E. R. de C.

En el segon número de CATALUNYA ANTIFEIXISTA ens plau acusar rebut de diversos exemplars del «Butlleí d'E. R. de C. (Federació de Barcelona-ciutat), que té la Redacció a la Caserna, Rambla de Catalunya, 26, que saludem ben efusivament. Els números rebuts són els quatre primers, dels que se n'han repartit entre els milicians, en els quals ens plau remarcar-hi la preeminència que hi té l'actuació de la Divisió dels Presidents «Francesc Maciá i Lluís Companys».

Coincidint amb l'aparició del Butlleí, s'efectuá l'inauguració de l'emissora E.R.C. 1, d'Esquerra Republicana, quin nou mitjà de propaganda, unit amb el primer, ens plau remarcar pel molt que d'ambdós se'n pot esperar. Felicitem i encoratgem els germans de partit de la rera guarda, desitjant no abandonin el camí emprés.

La Tipogràfica Comercial.—Alcañiz